

Dosarul nr. 2ra-1171/22
2-21149186-01-2ra-25082022

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. L. Turculeț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, S. Pilipenco)

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon cu privire la încasarea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2021, Asociația de Economii și Împrumut „Columna Manta”, (în continuare A.E.Î. „Columna Manta”), reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon, solicitând încasarea, în mod solidar, de la Ion Machedon și Viorica Machedon a datoriei în sumă de 3000 de lei și a cheltuielilor de judecată, inclusiv a cheltuielilor poștale în sumă de 15 lei, precum și a sumei de 150 de lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în temeiul contractului de împrumut nr. CMA.02.002458.01 din 06 octombrie 2020, lui Ion Machedon i-a fost acordat un împrumut de 6000 de lei pentru o perioadă de 12 luni, cu dobândă anuală de 18%, care nu a fost restituit.

Conform pct. 2.8 al aceluiași contract, începând cu data scadenței, pentru sumele restante se calculează penalitatea de întârziere în mărime de 0,10 % pentru fiecare zi de întârziere.

Reclamantul a susținut că, în baza pct. 2.6 al contractului, pârâtul s-a obligat să restituie împrumutul și dobândă aferentă până la data de 15 octombrie 2021.

Totodată, în scopul garantării restituirii împrumutului, achitării dobânzilor precum și a altor sume aferente împrumutului, a fost inclusă clauza de fidejusiune, fidejutor fiind Viorica Machedon.

În data de 07 iulie 2021, datoria totală constituia suma de 7098,25 de lei, dintre care: împrumutul-6000 de lei; dobânda- 599,75 lei; penalitatea -498,50 de lei.

Având în vedere că Ion Machedon avea datorii, deoarece nu-și onorase obligațiunile contractuale, între A.E.Î. „Columna Manta”, în persoana directorului și CA „Valeriu Negoită”, în persoana avocatului Valeriu Negoită, a fost semnat acordul adițional nr. 2 din 07 iulie 2021, prin care în baza contractului de asistență juridică nr.04 din 11 ianuarie 2021, de către avocat au fost primiți în gestiune debitorii A.E.Î. „Columna Manta”, conform tabelului, inclusiv și pârâții Ion Machedon și Viorica Machedon. În baza contractului de asistență juridică, de către avocat, la data de 16 iulie 2021 în adresa lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon au fost expediate somații, recepționate la 20 iulie 2021, prin care s-a solicitat restituirea împrumutului, dobânzii și a penalității în mărime.

În data de 12 august 2021, Ion Machedon, prin intermediul Vioricăi Machedon, a achitat datoria, însă având în vedere achitarea acesteia până a fi acționați în instanța de judecată, A.E.Î. „Columna Manta” a achitat la data de 18 august 2021 CA „Valeriu Negoită” onorariul fix în sumă de 3000 de lei.

În scopul soluționării prealabile a litigiului și restituirea prejudiciului cauzat pe cale amiabilă, în data de 21 august 2021, avocatul a expediat în adresa pârâților o somație, prin care s-a solicitat achitarea în termen de 10 zile calendaristice a sumei de 3000 de lei, în urma neexecutării obligațiilor conform contractului de împrumut din 06 octombrie 2020.

Reclamantul a pretins suportarea cheltuielilor poștale în sumă de 15 lei, pentru expedierea somațiilor către pârâți, prin intermediul oficiului poștal, precum și suma de 150 de lei, achitată cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea din 07 octombrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de A.E.Î. „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon cu privire la încasarea prejudiciului, a fost primită spre examinare în procedura scrisă pentru cererile cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de A.E.Î. „Columna Manta” și s-a încasat de la Ion Machedon în beneficiul A.E.Î. „Columna Manta” prejudiciul material în sumă de 500 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 150 de lei cu titlu de taxă de stat, cheltuieli poștale în sumă de 15 lei; în rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul s-au acceptat spre examinarea cererile de apel depuse de A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită și de Viorica Machedon și s-a intentat procedura de apel în cauza civilă dată, indicând că, va fi examinată în procedura scrisă, fără citarea părților.

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită; s-a admis apelul declarat de Viorica Machedon și s-a casat integral hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de A.E.Î. „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, prima instanță eronat a considerat că A.E.Î. „Columna Manta” este în drept să pretindă de la Ion Machedon și Viorica Machedon cheltuielile de asistență juridică însumă de 3000 lei, achitate

avocatului Negoită Valeriu, prin prisma prevederilor legislației civile ce guvernează răspunderea delictuală.

În context au fost citate prevederile art. 1998 alin. (1), art. 1999 alin. (1) Cod civil. Însă, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că, prin prisma prevederilor art. 1999 alin. (1) Cod civil, răspunderea delictuală în relațiile contractuale survine doar în cazul în care nu se aplică prevederile legale referitoare la răspunderea debitorului pentru neexecutarea condițiilor contractuale.

În speță, instanța de apel a constatat că, condițiile contractului de împrumut nr. CMA.02.002458.01 din 06 octombrie 2020, au fost executate de către Ion Machedon, deși, cu întârziere, însă până la declanșarea unui proces judiciar în instanța de judecată privind recuperarea împrumutului. Instanța a menționat că, chiar și dacă pentru recuperarea împrumutului de la Ion Machedon, potrivit contractului de împrumut din 06 octombrie 2020, A.E.Î. „Columna Manta” a recurs la asistența juridică din partea avocatului Valeriu Negoită, acest fapt nu poate fi imputabil apelanților. Or, ultimii au achitat suma datoriei și toate plățile aferente contractului de împrumut, după recepționarea somației din partea intimatului, adică au executat obligațiile contractuale. În acest sens, instanța de apel a considerat întemeiate argumentele din apelul declarat de Viorica Machedon, precum că, după primirea somației, benevol a achitat suma împrumutului și plățile aferente contractului de împrumut și nu a fost nevoie de implicarea unui avocat în rezolvarea problemei în speță, cu atât mai mult că, nu a fost declanșat litigiul în instanța de judecată privind încasarea forțată a datoriei. Faptul că, A.E.Î. „Columna Manta” a hotărât să angajeze un avocat pentru ca acesta să se ocupe cu recuperările creanțelor de la debitori, nu poate fi imputată lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon.

La fel, în cazul din speță nu a fost constatată nicio vinovăție a lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon față de A.E.Î. „Columna Manta”, în baza căreia, în speță, puteau fi aplicate prevederile legale referitor la răspunderea delictuală. Totodată, instanța de apel a reiterat că, după primirea somației, Viorica Machedon a achitat benevol suma datoriei restante și toate plățile prevăzute de contract de împrumut, adică a stins obligația contractuală prin executare. În aceste împrejurări, suma de 3000 de lei achitată de A.E.Î. „Columna Manta” avocatului Valeriu Negoită, nu poate fi considerată drept prejudiciu cauzat de către Ion Machedon și Viorica Machedon intimatului și nu cade sub exigențele legii ce țin de răspunderea delictuală.

Totodată, la caz nu a fost declanșat procesul civil în instanța de judecată privind recuperarea împrumutului, respectiv, suma de 3000 de lei, achitată de A.E.Î. „Columna Manta” avocatului Valeriu Negoită, nu intră în categoria cheltuielilor de asistență juridică, în sensul prevederilor art. 96 Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel a considerat că, prima instanță eronat a recunoscut ca întemeiate pretențiile A.E.Î. „Columna Manta” față de Ion Machedon și Viorica Machedon, referitor la încasarea cheltuielilor de asistență juridică achitate avocatului Valeriu Negoită.

Instanța a apreciat critic argumentul avocatului Valeriu Negoită invocat în apelul declarat, precum că A.E.Î. „Columna Manta” a acceptat suma de 3000 de lei cu titlu de onorariu avocatului. Faptul respectiv nicidecum nu demonstrează temeinicia pretenției privind încasarea de la Ion Machedon și Viorica Machedon a acestei sume. Or, recurgerea la serviciul unui avocat pentru recuperarea datoriilor

debitorilor în afara unui proces de judecată, este opțiunea la care este în drept să recurgă creditorul și nu poate fi pusă pe seama debitorului, mai mult ca atât în cazul în care debitorul benevol a achitat datoria și toate plățile aferente contractului de împrumut în urma somației.

Astfel, a considerat că, acțiunea înaintată de A.E.Î. „Columna Manta” către Ion Machedon și Viorica Machedon, nu este susținută în fapt și în drept și urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Citând prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, dat fiind faptul că acțiunea înaintată de A.E.Î. „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon urmează a fi respinsă integral, instanța de apel a respins integral și pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată.

La 27 iulie 2022, prin intermediul poștei (f.d.188), A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, casarea integrală a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul parțial cu hotărârea primei instanțe și integral cu decizia instanței de apel.

Instanța de apel a concluzionat greșit. Or, din materialele cauzei se atestă că, pârâții au recunoscut faptul că nu au respectat clauzele contractuale și erau în întârziere la achitarea împrumutului acordat, cât și a dobânzilor.

Conform practicii și jurisprudenței CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Astfel, având la bază criteriile de stabilire a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de fond urma a încasa suma în mărime de 3000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul acordării asistenței juridice conform ordinului de plată nr. 173 din 18 august 2021, cuantum care urma a fi apreciat ca fiind unul real, necesar și rezonabil.

Potrivit art. 6 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, adică că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversarul.

De asemenea, a indicat că, dacă reclamantul nu a prezentat contractul încheiat cu avocatul său, însă l-a autorizat în modul corespunzător să-l reprezinte în fața CtEDO și a acceptat darea de seamă a orelor lucrate de avocat, CtEDO poate acorda costuri și cheltuieli (Gorea c. Moldovei, 17/07/2007, § 85). În acest sens, a menționat că, apelantul a acceptat darea de seamă a orelor lucrate de avocatul Valeriu Negoită, achitând în acest sens onorariu în sumă de 3000 de lei, fără rezerve că nu ar fi rezonabil sau exagerat. Timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul pot fi compensate atât timpul cheltuit pentru reprezentarea la CtEDO, cât și la nivel național pentru epuizarea căilor de recurs interne. În unele cauze complexe, CtEDO a acoperit costul serviciilor juridice chiar și în lipsa informației cu privire la timpul petrecut asupra cauzei (Levinta c. Moldovei, 16/12/2008, §1.17).

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 25 august 2022 (f.d.189) a fost expediată în adresa intimaților și a fost recepționată la data de 30 august 2022, conform avizelor de recepție (f.d.191-192).

La data de 09 noiembrie 2022 ora 07:41, prin intermediul poștei electronice (f.d.193), Viorica Machedon a depus referință la cererea de recurs, exprimând dezacordul cu recursul declarat.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Cod de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.

În virtutea alineatului 4 al aceluiași articol, nu pot fi atacate cu recurs: a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac; b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374; c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

La caz, Completul reține că, recursul este declarat de către A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Cahul, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de A.E.Î. „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.169-177).

Completul precizează că, prezenta cauză atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Or, în temeiul art. 276² alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile,

penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acest sens a fost emisă încheierea din 07 octombrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin care s-a primit spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de A.E.Î. „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon cu privire la încasarea prejudiciului, în procedura scrisă pentru cererile cu valoare redusă (f.d.31).

Iar în ordine de apel, prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Cahul s-au acceptat spre examinare cererile de apel depuse de A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită și de Viorica Machedon și s-a intentat procedura de apel în cauza civilă dată, cu mențiunea că, va examinată în procedura scrisă, fără citarea părților (f.d.105).

În conformitate cu art. 276⁴ alin. (1), (2), (3), (4), (5) Cod de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârîtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276³ fiind aplicabile corespunzător.

Drept urmare, în rezultatul examinării cauzei civile în ordine de apel, în procedura cererilor cu valoare redusă, prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită; s-a admis apelul declarat de Viorica Machedon și s-a casat integral hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de A.E.Î. „Columna Manta” împotriva lui Ion Machedon și Vioricăi Machedon cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată (f.d.169-177).

Completul iterează că, în contextul prevederilor art. 276⁴ alin. (4) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

Pornind de la reglementarea legală stipulată în art. 429 alin. (4) lit. c) Cod de procedură civilă, care statuează că, nu pot fi atacate cu recurs deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs, A.E.Î. „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, contrar acestei norme de drept, în data de 27 iulie 2022, prin intermediul poștei (f.d.188), a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a instanței de apel, deși, cauza a fost examinată în ordine de apel în procedura cererilor cu valoare redusă. Or, conform normelor de drept procedural amintite anterior, deciziile instanței de apel în cazul cererilor cu valoare redusă, nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

Având în vedere că recursul este declarat împotriva unei decizii care în condițiile legii nu se supune recursul, acesta urmează a fi considerat inadmisibil.

În temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

În conformitate cu art. 433 lit. a¹), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Columna Manta”, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat